

חלקם של מדענים ישראלים בספרות המדעית בנושא החיסון לנגיף קורונה

ברוך רוזן¹, אבי ישראל²

¹מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל, ²משרד הבריאות והפקולטה לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה בירושלים

מטרות

1. לבחון את המאמרים על חיסוני קורונה שנכתבו ע"י מדענים ישראלים - מספרם, אופיים ואת המידה שבה הם מצוטטים
2. לבחון את חלקם של המאמרים שנכתבו ע"י מדענים ישראלים, שפורסמו בשלושה כתבי עת מובילים, מסך המאמרים בנושא בכתבי עת אלה.

שיטות

ניתוח תוכן וניתוח ביבליומטרי של מאמרים הקשורים לחיסוני קורונה שפורסמו בשנת 2021, על בסיס מסד הנתונים של Web of Science, תוך זיהוי המאמרים שבהם נמצא מחבר ישראלי אחד לפחות.

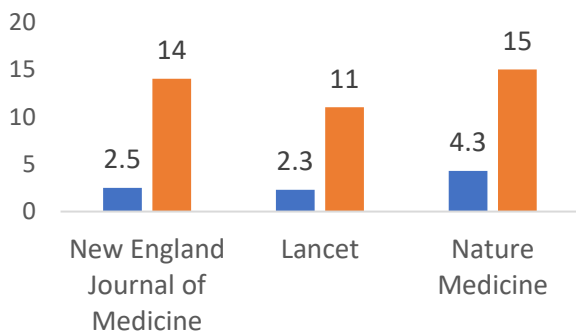
רקע כללי

לפרסום ממצאים מדעיים חשיבות רבה במכלול תגובות העולם למגפה, במיוחד כאשר מחולל המחלה חדש יחסית ואינו מוכר. פרסומים מדעיים מאפשרים לרופאים לתת טיפול טוב יותר, ולקובעי המדיניות לגבש הבנה טובה יותר של אתגרי המגפה והפעולות הנדרשות להתמודדות עמה.

ממצאים

מאגר Web of Science כולל 231 מאמרים שפורסמו בשנת 2021 בנושא החיסונים לקורונה, שלהם לפחות מחבר ישראלי אחד. עד סוף 2021, 14 מתוך 231 המאמרים "הישראליים" צוטטו לפחות 50 פעמים, ו-6 מהם צוטטו מעל 100 פעמים. רוב המאמרים עם +50 ציטוטים התייחסו ליעילותם של חיסוני הקורונה שפותחו על ידי חברת פיזר וחברת ביונטק. ברובם של המאמרים האלו נעשה שימוש בנתונים מפורטים ומקיפים, ברמת הפרט, מקופות החולים, מבתי החולים או ממשרד הבריאות הישראלי. רבים מן המאמרים הישראליים על חיסונים משנת 2021 פורסמו בכתבי עת מהשורה הראשונה, כולל 13 ב-NEJM, 9 ב-Lancet, ו-6 ב-Nature Medicine. מבין המאמרים שפורסמו בנושא בשנת 2021, 14% מן המאמרים ב-NEJM היו מאמרים עם מחבר ישראלי אחד לפחות, 11% מן המאמרים ב-Lancet היו עם מחבר ישראלי אחד לפחות, וכך גם 15% מן המאמרים בנושא ב-Nature Medicine. שיעורים אלו גבוהים באופן ניכר משיעורם של מחברים ישראלים בכל המאמרים שפורסמו באותם כתבי עת בשנת 2021 – 2.5%, 2.3% ו-4.3%, בהתאמה. בכל אחד משלושת כתבי העת הנ"ל, ישראל נמנית בין 4 המדינות ששמן נקשר למספר הרב ביותר של מאמרים בנושא חיסוני הקורונה.

Share of "Israeli" articles among the articles published in three leading journals in 2021 (percents)

■ All articles ■ Articles related to COVID-19 vaccines

Countries associated with the most 2021 articles related to COVID-19 vaccines, in three leading journals

NEJM	Lancet	Nature Medicine
USA (51)	England (35)	USA (20)
Israel (13)	USA (33)	England (12)
England (11)	Scotland (10)	Israel (6)
Canada (9)	Israel (9)	Canada (4)
Netherlands (9)	Brazil (8)	Scotland (4)

מסקנות

למדענים ישראלים הייתה נוכחות ניכרת בספרות המדעית בנושא החיסון לנגיף הקורונה, ובשלושה כתבי עת מובילים הודגמה התרומה של חוקרים מישראל. מחקר המשך בוחן את הגורמים שתרמו להישג זה, והאם - ואם כן כיצד - ניתן למנף גורמים אלו בעתיד כדי לקדם את הידע והדעת בישראל ובעולם.